

พระยศ
พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

สาร
สัปดาห์
VOLUME 6 : 2022

เอกสารเผยแพร่เพื่อการประชาสัมพันธ์

ภาพบรรยากาศในอดีต พิธีวางพวงมาลาถวายสักการะพระอนุสาวรีย์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

บันทึก

“...เมื่อได้ทรงรับมอบหมายราชการอันใดก็เป็นทีหวังในความสำเร็จได้ แม้จะทรงลำบากตรากตรำสักเพียงใด ก็หายเหนื่อยไม่ การในหน้าที่ของพระองค์จึงสำเร็จเป็นอย่างดี... มีพระนิสัยยิ่งด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มั่นในพระกมลสันดาน ทรงวิจารณ์งานประจักษ์แจ้งในชั้นเชิงคมนาคม เศรษฐกิจ พาณิชโยบาย ประกอบทั้งพระอัธยาศัยก็เรียบร้อยอ่อนโยน เป็นที่นิยมเคารพนับถือมาก...”

ส่วนหนึ่งของคำประกาศพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) ในการเลื่อนพระอิสริยยศเป็น กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

คำประกาศนี้ประจักษ์ชัดด้วยผลงานของ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน อันเป็นประโยชน์มหาศาลแก่ชาติบ้านเมืองจวบจนปัจจุบัน พระองค์ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะ ทุ่มเทพทรงงานด้วยพระสติปัญญา พระปรีชาสามารถ ทรงอุทิศพระวรกาย และตั้งพระทัยในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง ทั้งด้านการทหารช่าง การพาณิชย์ การสื่อสาร การคมนาคม การไฟฟ้า การท่องเที่ยว และที่สำคัญคือ การพัฒนากิจการรถไฟไทย

พระกรณียกิจงานับการของพระองค์ ที่นำพาความก้าวหน้ามาสู่ประเทศ เพื่อเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณถึงพระองค์ หน่วยงาน องค์กรหลายแห่ง จึงสร้างพระอนุสาวรีย์ และพระรูป เพื่อสักการบูชาและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

พระอนุสาวรีย์และพระรูปอันเป็นอนุสรณ์แห่งคุณงามความดีของ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน จำนวน 8 แห่งในประเทศไทย จึงได้ถูกรวบรวมขึ้นในโอกาส “วันบูรณัตร์” ที่เวียนมาบรรจบอีกวาระหนึ่ง เพื่อเชิดชูและเผยแพร่เกียรติคุณของพระองค์ให้คงอยู่ตลอดไป

เอกรัช ศรีอาระยันพงษ์
บรรณาธิการ

พระประวัติ
พลเอก พระเจ็ดบุรุษทองคำ
กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

General Phrachao Boromwongtheo Krom Phra Kamphaeng Phet Akkarayothin was the 35th son of His Majesty King Chulalongkorn, King Rama V. He used to hold important positions in the country such as the 1st Army General, Commander of the Royal Railway Department, and Minister of Commerce and Transport.

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร ทรงเป็นพระราชโอรสองค์ที่ 35 ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) กับเจ้าจอมมารดาวาด (สกุลเดิม กัลยาณมิตร) ประสูติเมื่อวันจันทร์ เดือน 3 ขึ้น 4 ค่ำ ปีมะเส็ง ตรงกับวันที่ 23 มกราคม พุทธศักราช 2424 ศึกษาหนังสือไทยที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ในพระบรมมหาราชวัง โดยมีพระยาโอวาทวรภิกข (แก่น) เป็นผู้ถวายพระอักษร

ต่อมาในพุทธศักราช 2437 เสด็จไปทรงศึกษาทางด้านโยธาธิการในยุโรป ที่โรงเรียนแฮร์โรว์ ประเทศอังกฤษ และทรงไปศึกษาวิชาวิศวกรรมที่ตริเน็ตคอลลิจ มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และวิชาทหารช่างที่แซทแฮม ประเทศอังกฤษ ทรงดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ทั้งทหารและพลเรือน ตามลำดับ ดังนี้

6 พฤศจิกายน 2445	ได้รับพระยศเป็น นายร้อยตรี เหล่าทหารช่าง
10 ธันวาคม 2447	ทรงรับสัญญาบัตรเป็น นายพันตรี เหล่าทหารช่าง
21 กันยายน 2449	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนพระยศเป็น นายพันเอก จเรทหารช่าง
27 พฤศจิกายน 2449	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาพระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากรเป็นกรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน
11 พฤษภาคม 2451	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนพระยศเป็น นายพลตรี และเป็น ผู้บัญชาการกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ เป็นราชองครักษ์พิเศษ และทรงดำรงตำแหน่ง จเรทหารช่าง
9 กุมภาพันธ์ 2454	ทรงดำรงตำแหน่ง แม่ทัพกองทัพที่ 1
11 เมษายน 2455	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนพระยศเป็น นายพลโท
5 ธันวาคม 2456	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทรงดำรงตำแหน่ง จเรทหารบก และจเรทหารช่าง
11 พฤษภาคม 2459	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาพระอิสริยยศเป็น กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน
5 มิถุนายน 2460	ทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการกรมรถไฟหลวงชั่วคราว
1 เมษายน 2462	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนพระยศเป็น พลเอก
11 พฤษภาคม 2465	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนพระอิสริยยศเป็น กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน
15 พฤษภาคม 2469	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทรงดำรงตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์ และคมนาคม
8 พฤษภาคม 2472	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนพระอิสริยยศเป็น กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
21 ตุลาคม 2474	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็น อภิรัฐมนตรี

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศไทย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พุทธศักราช 2475 พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงพาครอบครัวเสด็จประทับ ณ ประเทศสิงคโปร์ และสิ้นพระชนม์ที่ประเทศสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 14 กันยายน พุทธศักราช 2479 คำานวพระชันษา ได้ 54 ปี 7 เดือน 22 วัน พระชายาได้เชิญพระศพกลับประเทศไทย

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล (รัชกาลที่ 8) โปรดให้ประดิษฐานพระศพ ณ พระที่นั่งทรงธรรม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร แล้วประกอบพิธีพระราชกุศลทักษิณานุปทานในวันที่ 8-9 ตุลาคม พุทธศักราช 2479 มีพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2480 ณ พระเมรุ วัดเทพศิรินทราวาส

ด้วยพระเกียรติคุณนานัปการของพลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทางราชการจึงได้กำหนดให้วันที่ 14 กันยายนของทุกปีเป็น “วันบุรฉัตร” ภายหลังเมื่อมีการตัดถนนเชื่อมระหว่างถนนพหลโยธินกับถนนวิภาวดีในพื้นที่ของการรถไฟฯ ในพุทธศักราช 2521 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 9) จึงทรงพระราชทานนามว่า “ถนนกำแพงเพชร” เพื่อระลึกถึงพระองค์

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กับงานด้านกิจการรถไฟ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมรถไฟขึ้น สังกัดอยู่ในกระทรวงโยธาธิการ ในพุทธศักราช 2433 โดยมีชาวเยอรมันเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์และมีชาวต่างประเทศเป็นผู้ควบคุมการบริหารทั้งหมด กิจการรถไฟดำเนินการไปจนเมื่อวันที่ 15 มกราคม พุทธศักราช 2456 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งแผนกรรถไฟในกองทัพบก โดยส่งนายทหารไปฝึกหัดการเดินรถไฟและงานช่างกลในโรงงานมักกะสัน

เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ในพุทธศักราช 2459 ประเทศไทยอยู่ฝ่ายสัมพันธมิตร ทำให้ตำแหน่งเจ้ากรรมสิทธิ์ไฟสายเหนือว่างลง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน รักษาราชการในตำแหน่งเจ้ากรรมสิทธิ์ไฟสายเหนือ

ต่อมาในพุทธศักราช 2460 กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชากรมรถไฟหลวง ทรงเป็นคนไทยพระองค์แรกที่ดำรงตำแหน่งนี้ โดยในช่วงแรก ที่พระองค์เข้ารับตำแหน่งนั้นมีคนไทยทำงานกับกรมรถไฟอยู่น้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ มีทั้งเยอรมัน อังกฤษ อิตาลี อินเดีย ซีลอน (ศรีลังกา) และชาวพม่า พระองค์จึงทรงระดมคนไทยจากทหารช่าง กรมแผนที่ และคนไทยที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้จากห้างร้านต่าง ๆ เพื่อให้เข้ามาทำงานรถไฟ และยังทรงฝึกฝน แนะนำสั่งสอนคนไทย ให้มีความสามารถในกิจการรถไฟด้วยพระองค์เองอีกด้วย

นอกจากนี้ พระองค์ยังขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตส่งนักเรียนไทยไปศึกษาในต่างประเทศ เพื่อศึกษาวิชาการรถไฟและการพาณิชย์ โดยรุ่นแรก ๆ ได้ส่งไปประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมาจึงส่งไปประเทศฝั่งยุโรป เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาแล้ว จึงได้กลับมารับราชการในกรมรถไฟหลวง

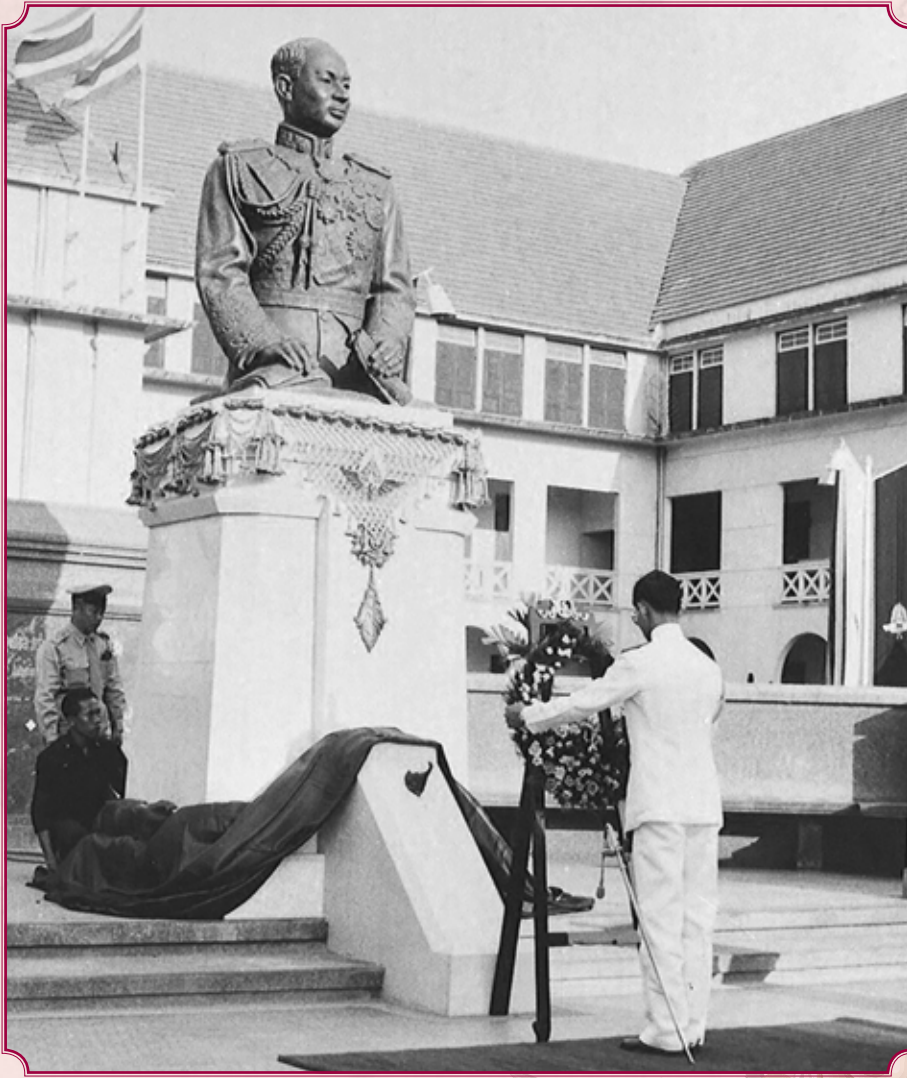
พระองค์ทรงเห็นว่ากิจการรถไฟเป็นเรื่องที่มีความสำคัญสำหรับประเทศ จึงทรงบุกเบิกพัฒนาและวางรากฐานกิจการรถไฟให้เจริญรุดหน้าในหลายด้าน อาทิ การรวมกรรมสิทธิ์ไฟสายเหนือและสายใต้เป็นกรมเดียวกัน จัดให้มีพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟให้เป็นมาตรฐานสากล การขยายเส้นทางเดินรถไฟสายใต้ สายเหนือ สายตะวันออกเฉียงเหนือ และสายตะวันออก การปรับปรุงการให้บริการและบุคลากรของกรมรถไฟ ตลอดจนการสร้างรถไฟพระที่นั่ง

อีกทั้งทรงนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนากิจการรถไฟให้บังเกิดผลดีรวดเร็ว และสะดวกในการปฏิบัติงาน ทรงปรับปรุงสัญญาณประแจกลและโทรคมนาคมของกรมรถไฟหลวง โดยริเริ่มใช้โทรศัพท์ทางไกล โทรศัพท์อัตโนมัติ และเครื่องตราทางสะดวกแทนการขอทางด้วยเครื่องโทรเลข ตลอดจนการใช้รถจักรดีเซลและการเดินรถด้วยไฟฟ้า นอกจากนี้ ยังได้ทรงดำริที่จะสร้างไซโล (Silo) ขึ้นไว้ตามสถานีที่มีการขนส่งข้าวเปลือกจำนวนมากทางรถไฟ การสร้างทางคูในตอนที่จำเป็น การเปิดเดินรถไฟในเวลากลางคืน

ด้วยพระดำริ และพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ที่ทรงมีต่อกิจการงานของรถไฟ ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ และความเจริญก้าวหน้าแก่ประเทศชาติ ตลอดจนประชาชนคนไทยอย่างมหาศาล จึงทรงได้รับการขนานพระนามเป็น “บิดาแห่งกิจการรถไฟไทยยุคใหม่”

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เมื่อครั้งเสด็จตรวจงานสร้างอุโมงค์ขุนตาน
ระหว่างปี พุทธศักราช 2450-2462

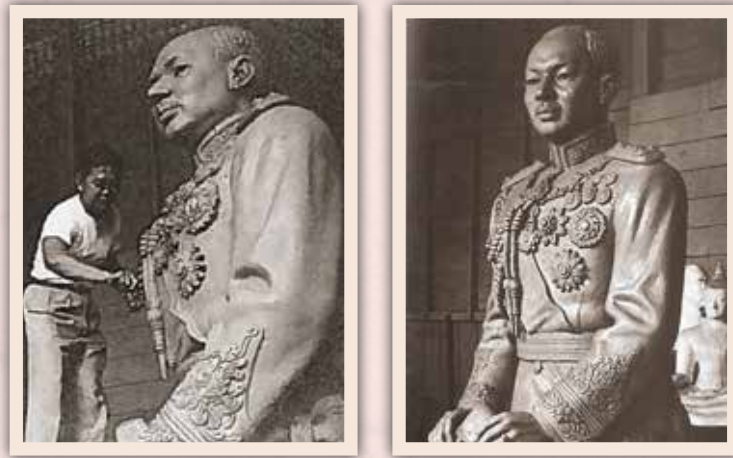

พระอหุสวริย์

๓ บริเวณ ฝึกอบรมบุคลากรรถไฟ

ประวัติการก่อสร้าง

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการกรมรถไฟหลวง เป็นคนไทยพระองค์แรก ได้ทรงประสิทธิ์ประสาทความเจริญไว้ให้แก่การรถไฟฯ เป็นอเนกประการ เพื่อเป็นอนุสรณ์และเทิดทูนพระเกียรติของพระองค์ การรถไฟฯ จึงดารีหล่อพระรูปฯ ฝิวภายนอกเป็นทองแดง ภายในให้โปรง ไขโลหะทองเหลืองทองแดงผสมกับโลหะอื่นๆ โดยจัดสร้างพร้อมแท่นประดิษฐานไว้ ณ บริเวณตึกบัญชาการรถไฟฯ โดย อดีตผู้ว่าการรถไฟฯ พล.อ.จรรยา รัตนกุล เสรีเริงฤทธิ์ ได้นำเรื่องเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการรถไฟฯ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 6 มีนาคม พุทธศักราช 2495 เพื่อจัดสร้างพระรูปหล่อดังกล่าว

*ภาพจากหนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์

การสร้างพระรูปเสด็จในกรมพระกำแพงฯ ได้มอบให้กรมศิลปากรดำเนินการจัดสร้าง โดยมี ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้สเกตซ์ภาพ และควบคุมร่วมกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว.พูนสวาท กฤดากร โดยมอบหมายให้ นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ (ศิลปินแห่งชาติ ปี 2529) เป็นผู้ปั้น โดยใช้เวลาหล่อ และตกแต่งประมาณ 1 ปี เริ่มลงมือปั้นด้วยดินลักษณะครึ่งพระองค์ ขนาด 2 เท่าตัวจริง แต่การหล่อพระรูปโดยจำลองแบบจากรูปถ่ายเพียงอย่างเดียว จะล่าช้าและไม่สามารถจะหล่อได้เหมือนพระองค์จริง ซึ่งการรถไฟฯ ต้องการให้มีส่วนคล้าย พระองค์จริงให้มากที่สุด จึงกราบขอร้องประธานยี่มรูปปั้นเสด็จในกรมพระกำแพงฯ จาก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงประภาวสิทตินถนมา มาเป็นแบบ ซึ่งพระองค์เจ้าหญิงฯ ได้ประทานให้ยี่ม เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2497 โดยในการปั้นครั้งนั้น ได้มีการปั้นอีก 2 ขนาด คือ ขนาด 12 นิ้ว ปัจจุบันประดิษฐานอยู่ในโรงแรมรถไฟหัวหิน และขนาดเล็กลงอีก 10 กว่ำรูปสำหรับ แจกจ่ายแก่ผู้บังคับถือพระองค์ท่าน

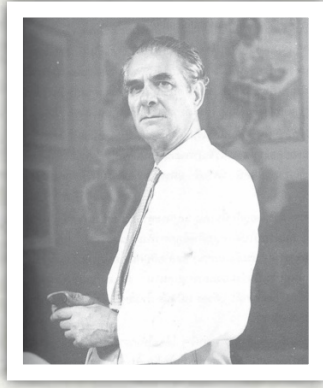
การรถไฟฯ ได้มอบโลหะในการหล่อเพื่อก่อสร้างพระรูปครึ่งพระองค์ประกอบด้วยทองแดง 300 กิโลกรัม ทองเหลือง 400 กิโลกรัม ซึ่งโลหะที่ได้รับมาหล่อส่วนหนึ่งเป็นการร่วมมือกันบริจาค เศษโลหะทองเหลืองที่มีอยู่ เช่น เครื่องหมายสังกัด ชั้น หน้าหมวก กระดุม และหัวเข็มขัด อันเป็นส่วนประกอบของเครื่องแบบ

สำหรับฐานรองรับพระรูป วิศวกรอำนวยการกองแบบแผน ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นผู้ออกแบบ และนายอภัย วัฒนะชิต สถาปนิกผู้ช่วยโท กองแบบแผน การรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นผู้ออกรายการก่อสร้าง

การก่อสร้างพระอนุสาวรีย์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พุทธศักราช 2499 แล้วเสร็จในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2500 ซึ่งเป็นเวลาใกล้เคียงที่กิจการรถไฟ ได้ดำเนินมาครบ 60 ปี ในวันที่ 26 มีนาคม พุทธศักราช 2500 การรถไฟฯ จึงได้กราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินในพิธีเปิดพระอนุสาวรีย์ฯ เมื่อวันที่ 6 เมษายน พุทธศักราช 2500 เวลา 16.30 น. โดยมี พระบรมวงศานุวงศ์ คณะทูตานุทูต แขกชาวต่างประเทศ คณะรัฐมนตรี ข้าราชการ ร่วมเฝ้า ทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จฯ

วันที่ 6 เมษายน พุทธศักราช 2500 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดพระอนุสาวรีย์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ดิถีบัญชาการ การรถไฟแห่งประเทศไทย

ศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี
ผู้สังเกตการณ์ และควบคุมการก่อสร้างพระสุ
พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

ศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งศิลปะร่วมสมัยของไทย เนื่องจากมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเป็นปึกแผ่นแก่วงการศิลปะไทยตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

ศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี เดิมชื่อ คอร์ราโด เฟโรจี เกิดเมื่อวันที่ 15 กันยายน พุทธศักราช 2435 ในเขตซานโจวันนี เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี บิดาชื่อ นายอาดูโด เฟโรซี และมารดาชื่อนางซานดีนา เฟโรซี เมื่ออายุ 23 ปี สามารถสอบผ่านเป็นศาสตราจารย์ ด้วยเกียรตินิยมอันดับที่ 1 จากราชวิทยาลัยศิลปะแห่งนครฟลอเรนซ์ (The Royal Academy of Art of Florence) และได้รับประกาศนียบัตรช่างปั้นช่างเขียน ต่อมาได้สอบคัดเลือกและได้รับตำแหน่งเป็นศาสตราจารย์ประจำราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี ได้เดินทางมารับราชการเป็นช่างปั้นประจำกรมศิลปากร ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) และในวันที่ 14 มกราคม พุทธศักราช 2466 ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์สอนวิชาช่างปั้นหล่อ แผนกศิลปากรสถานแห่งราชบัณฑิตยสภา

ศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี ได้วางรากฐานการศึกษาศิลปะในประเทศไทย โดยได้จัดตั้ง “โรงเรียนประณีตศิลปกรรม” ในพุทธศักราช 2477 ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนศิลปากรแผนกช่าง” เปิดสอนหลักสูตรวิชาจิตรกรรมและประติมากรรม มีนักเรียนรุ่นแรก อาทิ นายเพ็ชทองอยู่ (เพ็ช หริพิทักษ์) นายสนั่น ศิลการณณ์ และ ม.ร.ว.ถนอมศักดิ์ กฤดากร โดยต่อมาโรงเรียนถูกยกฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยศิลปากร” เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พุทธศักราช 2486 ในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี และนับเป็นสถาบันการศึกษาศิลปะชั้นอุดมศึกษาแห่งแรกของไทย โดยศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี ได้รับตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดีกรมศิลปากรในพุทธศักราช 2485

ศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลไทยให้ออกแบบปั้นและควบคุมการหล่อพระราชนุสาวรีย์ และอนุสาวรีย์สำคัญหลายแห่งในประเทศไทย อาทิ พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า พระบรมราชานุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช รวมถึงอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์
ศิลปินผู้ปั้นพระรูป
พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ ได้รับการยกย่องเป็นศิลปินชั้นเยี่ยม ประเภทประติมากรรม พุทธศักราช 2496 และศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะทัศนศิลป์ ประเภทประติมากรรม พุทธศักราช 2529

นายไพฑูรย์ เกิดเมื่อวันที่ 17 กันยายน พุทธศักราช 2465 ที่ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ศึกษาที่โรงเรียนประณีตศิลปกรรม กรมศิลปากร ภายใต้การอำนวยการสอนโดย ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี โดยในพุทธศักราช 2501-2502 ได้รับทุนการศึกษาจาก UNESCO ในฐานะ Visual Artist ไปศึกษาที่ The Pennsylvania Academy of Fine Arts ที่เมืองฟิลาเดลเฟีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ตลอดงานในต่างประเทศฝรั่งเศส อังกฤษ และอิตาลี ได้รับปริญญาศิลปดุซฐฎิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ประยุคต์ศิลป์ จากมหาวิทยาลัยศิลปากรใน พุทธศักราช 2525 และปริญญาศิลปดุซฐฎิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ประติมากรรมจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในพุทธศักราช 2541

ในช่วงปีพุทธศักราช 2487-2508 นายไพฑูรย์รับข้าราชการตำแหน่งช่างปั้น แผนกหัตถศิลป์ กองสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร และสอนพิเศษที่โรงเรียนศิลปศึกษา (วิทยาลัยช่างศิลป์) คณะจิตรกรรม คณะสถาปัตยกรรม และคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ในพุทธศักราช 2508 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิบัติราชการสนองพระมหากษัตริย์คุณ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน จนเกษียณอายุราชการ

ตัวอย่างผลงานประติมากรรมและเกียรติคุณของนายไพฑูรย์ อาทิ รางวัลเกียรตินิยม อันดับ 2 เหรียญเงิน รูปลูกแพะ ประเภทประติมากรรม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2492 รางวัลเกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง รูปลูกม้า ประเภทประติมากรรม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 2 พุทธศักราช 2493 รางวัลเกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง รูปลูกวัว ประเภทประติมากรรม พุทธศักราช 2494 รางวัลเกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง รูปกวาง ประเภทประติมากรรม พุทธศักราช 2496

*ภาพจากหนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กับบทต้นหนการโรงแรม และการท่องเที่ยว

นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2454 ที่มีการเปิดเดินรถไฟสายบางกอกน้อย-หัวหิน เป็นครั้งแรก ทำให้สามารถรับผู้โดยสารจากมลายูของอังกฤษเข้ามาได้ ในพุทธศักราช 2465 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเป็นผู้อำนวยการจัดสร้างโรงแรมตามมาตรฐานชั้นดีของยุโรปขึ้น เปิดให้บริการห้องพักและอาหาร กำเนิดเป็นโรงแรมชายทะเลแห่งแรกของประเทศไทย เรียกว่า “โฮเต็ลหัวหิน” หรือ “โรงแรมรถไฟหัวหิน” ซึ่งมีการจ้างผู้ชำนาญการชาวต่างประเทศเข้ามาฝึกสอนด้านการบริหาร การบริการและอาหาร โรงแรมรถไฟหัวหิน จึงนับเป็นโรงแรมสอนการโรงแรมแห่งแรกของประเทศไทย มีสนามกอล์ฟหัวหินอันเลื่องชื่อ ทำให้หัวหินเป็นสถานที่ตากอากาศยอดนิยมของไทยมาจนถึงปัจจุบัน

พระองค์ยังทรงจัดให้มีการอบรมวิธีรับแขก จัดโต๊ะ เดินโต๊ะ ให้กับบุคลากรคนไทยได้รู้วิชาการโรงแรมมากยิ่งขึ้น และในยามที่มีโรงแรมเอกชนเพิ่มขึ้น บรรดาผู้ที่ได้รับการอบรมเหล่านี้ล้วนไปมีตำแหน่งก้าวหน้าในกิจการโรงแรมต่าง ๆ ของไทยในเวลาต่อมา

ในพุทธศักราช 2470 ที่กิจการรถไฟหลวงบัญชาการโดย พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ดำเนินไปด้วยดี กรมรถไฟจึงก่อสร้างโรงแรมชั้นหนึ่งตามแบบฉบับวัฒนธรรมยุโรปขึ้นที่สถานีรถไฟกรุงเทพ หรือหัวลำโพง ชื่อ “โฮเต็ลราชธานี” เพื่อสามารถให้ผู้โดยสารที่เดินทางโดยรถไฟและรอใช้บริการรถไฟในวันถัดไปได้พักค้างแรม

ทั้งนี้ นับว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวในไทย ยังเกิดขึ้นโดยพระดำริของ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เนื่องจากทรงมีวิสัยทัศน์ว่าการท่องเที่ยวจะเป็นกิจการหนึ่งที่น่ารายได้เข้าสู่ประเทศ ในพุทธศักราช 2467 ขณะทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการรถไฟ ทรงส่งเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองไทยไปเผยแพร่ในสหรัฐอเมริกา และทรงจัดตั้งแผนกโฆษณาของกรมรถไฟขึ้น ทำหน้าที่รับรองและให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาประเทศไทย รวมทั้งการโฆษณาเผยแพร่ประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ เมื่อทรงย้ายไปดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม งานด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ย้ายไปอยู่ที่กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมด้วย แต่ยังคงทำงานร่วมกับกรมรถไฟ และมีสำนักงานตั้งที่ถนนเจริญกรุง หน้าไปรษณีย์กลาง

ห้องพักโรงแรมราชธานี

โรงแรมรถไฟหัวหิน
เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2466

พระรูปหล่อ
ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์
บีช รีสอร์ท แอนด์ วิลล่า หัวหิน
(โรงแรมรถไฟหัวหิน)

พระรูปหล่อขนาด 12 นิ้ว ที่จัดสร้างในคราวเดียวกันกับที่ตึกบัญชาการรถไฟฯ ประดิษฐานไว้ ณ โรงแรมรถไฟหัวหิน ซึ่งเป็นโรงแรมชายทะเลแห่งแรกของประเทศไทย โดย พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเป็นผู้อำนวยการจัดสร้าง พระองค์ทรงใช้ที่ดินกลุ่มบ้านเช่าเดิมของ กรมรถไฟหลวงซึ่งอยู่ระหว่างพระตำหนักในสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง กับตำหนักสุขเวศน์ของพระเจ้า บรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ์ ในการจัดสร้าง

โรงแรมรถไฟหัวหิน มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบโคโลเนียล ออกแบบโดย ริกาซโซ่ นายช่าง ชาวอิตาลีเยน ประจำกรมรถไฟหลวง ภายในตกแต่งอย่างหรูหรา เน้นการบริการด้านห้องพักและอาหาร เปิดให้บริการครั้งแรกในเดือนตุลาคม พุทธศักราช 2465 และมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2466

ปัจจุบันโรงแรมรถไฟหัวหิน ดำเนินการภายใต้การบริหารงานของโรงแรมและรีสอร์ทในเครือ เซ็นทารา โดยใช้ชื่อว่าโรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ บีช รีสอร์ท แอนด์ วิลล่า หัวหิน โดยในห้องโถงมีพระรูปหล่อ ครึ่งองค์ ขนาด 12 นิ้วของ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ประดิษฐานไว้เพื่อให้ พนักงาน และเจ้าหน้าที่ของโรงแรม รวมถึงนักท่องเที่ยวได้เคารพสักการะ เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ของพระองค์อีกด้วย

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กับงานด้านทหารช่าง

พุทธศักราช 2446 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร ทรงเข้าเรียนวิชาการช่างทหารบกที่แชทแฮม (The School of Military Engineering at Chatham) ทรงสำเร็จการศึกษาได้รับยศเป็นนายร้อยตรีในเหล่าทหารช่าง ซึ่งตามหลักสูตรการศึกษาของสถาบันแห่งนี้ ผู้เรียนจะต้องศึกษาการสร้างและวางรางรถไฟ สะพาน ถนน การขุดคลอง และการสื่อสารทางวิทยุโทรเลข ตลอดจนการก่อสร้างตึกอาคารสถานที่ต่าง ๆ ฯลฯ และในระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่นั้น ทรงได้รับคำชมเชยเป็นอย่างมากว่ามีความกระตือรือร้น ขยันขันแข็ง เอาใจใส่ต่อการเล่าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้บัญชาการโรงเรียนได้กล่าวถึงพระองค์ว่า “ทรงมีความฉลาดหลักแหลมและมีความสามารถในการปรับตัวได้ดี จนเป็นที่รู้จักกว้างขวางในหมู่นักเรียนทหารด้วยกัน ทรงมีโอกาสได้ฝึกงานภาคสนาม ทำให้ทรงได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติและทรงนำความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อบ้านเมือง สมดังพระราชประสงค์ของพระราชบิดา”

พุทธศักราช 2447 ทรงเข้ารับราชการทหารเป็นนายพันตรีเหล่าทหารช่าง กรมยุทธนาธิการทหารบก ทรงนำความรู้ในวิชาการทหารแผนใหม่ตามแบบอย่างประเทศตะวันตกมาพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้ากับกองทัพ โดยเฉพาะการจัดตั้งกองทหารช่างแบบสมัยใหม่ที่ให้บริการด้านการสื่อสารควบคู่ไปกับงานโยธา ทรงทำหน้าที่เป็นผู้สอนวิชาทหารช่างให้แก่แก่นักเรียนนายร้อยทหารบก แต่งตำราเป็นคู่มือประกอบการเรียน นับเป็นการวางรากฐานการพัฒนากิจการทหารช่างอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน

พุทธศักราช 2451 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงมีพระบรมราชโองการให้ตั้งจเรทหารช่างขึ้น โดยมีพลตรี พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน ดำรงตำแหน่งจเรทหารช่างพระองค์แรก ขึ้นตรงต่อกรมยุทธนาธิการ นับเป็นตำแหน่งที่ทรงมีบทบาทมากที่สุดด้วยทรงดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา 17 ปี (พุทธศักราช 2451-2468) ทรงนำความรู้ในวิชาการทหารแผนใหม่ตามแบบอย่างประเทศตะวันตกมาปรับปรุงจนเกิดความเจริญก้าวหน้ากับกองทัพ จนทรงได้รับการยกย่องว่าเป็น “ผู้วางรากฐานกิจการทหารช่างแผนใหม่ในประเทศไทย”

ทรงทอดพระเนตรทหารช่างต่อรางที่จังหวัดลำพูน

พระอหุสวริย์
ทท กองบัญชาการกรมทหารช่าง
ค่ายททหริ่งสี่ ฝั่งวัดระฆัง

ต้น กอบัญชากรมการทหารช่าง กำแพงนครบุรี

พระอนุสาวรีย์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ณ บริเวณหน้ากองบัญชาการ กรมการทหารช่าง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ถูกจัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติแด่พระองค์ท่าน ผู้มีพระคุณต่อประเทศชาติและเหล่าทหารช่าง พระองค์เป็นผู้วางรากฐานให้แก่เหล่าทหารช่าง ได้ทรงพัฒนาวิชาทหารช่างให้มีความทันสมัยตามแบบอย่างของอารยประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศตะวันตก ทรงวางระเบียบการช่างทหารให้เป็นรากฐานของเหล่าทหารช่าง ทำให้กิจการของเหล่าทหารช่าง ได้เจริญรุดหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว พระองค์ได้ทรงฝึกทหารช่างของไทยให้เป็นไปตามแบบแผนทหารอังกฤษ คือฝึกให้สามารถสร้างถนน สร้างสะพาน สร้างอาคาร เพื่อแยกหน้าที่ออกจากการรบเด็ดขาด จัดเป็นหน่วยสนับสนุนการรบจนรบเท่าทุกวันนี้ จึงนับได้ว่าพระองค์ท่านทรงเป็นพระบิดาของเหล่าทหารช่างตลอดจนเป็นจุดรวมใจของทหารช่างทั้งปวง

ประวัติการก่อสร้าง :

กรมการทหารช่าง ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ก่อสร้างพระอนุสาวรีย์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นพระรูปหล่อด้วยโลหะสัมฤทธิ์ ฉลองพระองค์เครื่องแบบเต็มยศนายพลเอก ในท่าตรง มีความสูงประมาณ 2 เมตร ประดิษฐานไว้ ณ บริเวณหน้ากองบัญชาการ กรมการทหารช่าง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เมื่อประมาณเดือนธันวาคม พุทธศักราช 2527 โดยกรมศิลปากรดำเนินการปั้นและควบคุมการหล่อพระรูปมาตั้งแต่เดือนมกราคม พุทธศักราช 2529 เป็นต้นมา และในวันที่ 20 มีนาคม พุทธศักราช 2527 เวลา 10.29 น. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการทหารบกและผู้บัญชาการทหารสูงสุดในขณะนั้นเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ พระอนุสาวรีย์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

ต่อมาในวันอังคารที่ 2 สิงหาคม พุทธศักราช 2531 เวลา 09.00 น. สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นองค์ประธานในพิธีเททองหล่อพระรูป พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน และเสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานในพิธีเปิดพระอนุสาวรีย์ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พุทธศักราช 2533

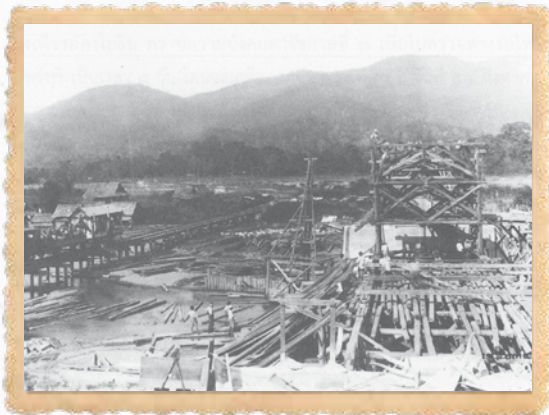

The monument of General Phrachao Boromwongtheo Krom Phra Kamphaeng Phet Akkarayothin which is placed in front of the headquarters, Engineering Department, Muang District, Ratchaburi Province was built to celebrate His Majesty who laid the foundation for the engineering military and developed engineering military to be up-to-date and be on par with western countries including the standard for building roads and bridges. The monument was casted in bronze and was supervised by the Fine Arts Department.

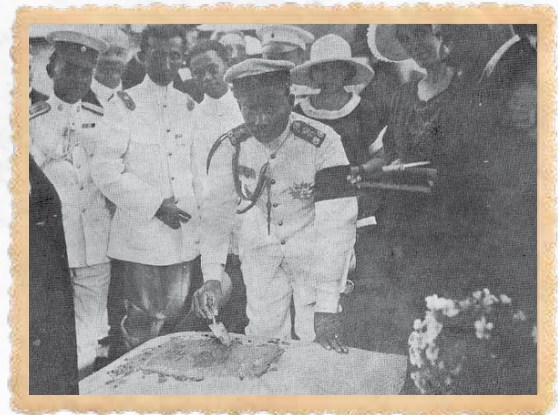
พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กับงานด้านวิศวกรรมโยธา

พระปรีชาสามารถในด้านงานโยธาธิการ ปรากฏอยู่ในผลงานสำคัญหลายแห่งทั่วประเทศ โดยเฉพาะเส้นทางรถไฟสายเหนือ ซึ่งพระองค์ทรงเข้ามาควบคุมงานชุดอุโมงค์ขุนตาน ต่อจากทีมงานต่างประเทศจนเป็นผลสำเร็จ ทำให้สามารถวางรางสร้างทางรถไฟจากถ้ำขุนตานไปจนถึงสถานีเชียงใหม่ และเปิดการเดินรถตลอดทางสายเหนือจากกรุงเทพฯ ถึงเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2464 ซึ่งบนเส้นทางรถไฟสายเหนือ ยังมีสะพานทาชมภู สะพานโค้งคอนกรีตเสริมเหล็กที่นับเป็นงานท้าทายความเป็นวิศวกรของพระองค์อย่างมาก เพราะปกติแล้ว สะพานรถไฟที่ต้องรับแรงสั่นสะเทือนมากจะสร้างขึ้นจากเหล็กเท่านั้น แต่จากสภาวะสงคราม ทำให้ไม่สามารถสั่งเหล็กจากยุโรปเข้ามาได้ จึงเป็นที่ถกเถียงกันมาก ว่าเมื่อสร้างเสร็จแล้ว สะพานก็คงพังใน 3-6 เดือน แต่ด้วยการคำนวณและควบคุมงานอย่างยอดเยี่ยมของพระองค์ สะพานแห่งนี้จึงยังคงยืนหยัดอดความสง่างามมาถึงทุกวันนี้

อีกหนึ่งผลงาน คือ การก่อสร้างสะพานพระราม 6 นับเป็นสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งแรกของประเทศไทย ที่ใช้ในการเดินรถไฟสายเหนือและสายใต้เข้าด้วยกัน สร้างเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม พุทธศักราช 2469 และสะพานสำคัญอีกแห่ง คือ สะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ หรือสะพานพระพุทธยอดฟ้า พระองค์ทรงเป็นประธานในการเปิดประมุลงานก่อสร้างที่ประเทศอังกฤษ นอกจากนี้ ยังทรงอำนวยการสร้างสะพานกษัตริย์ศึก ซึ่งเป็นสะพานข้ามทางรถไฟแห่งแรกเพื่อความปลอดภัยของประชาชนและความสะดวกในการจราจร

สะพานทาชมภู ในระหว่างก่อสร้าง

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
ขณะทรงวางศิลาฤกษ์การสร้างสะพานพระราม 6

H.R.H. Prince Purachatra's specialties can be seen in various important public work throughout Thailand. Take for example, Khun Tan Tunnel, Ta Chom Phu Bridge, Rama VI Bridge, Phra Phuttha Yodfa Memorial Bridge (Memorial Bridge) and Kasat Suek Bridge. All these have clearly reflected his long vision for the development of public work.

พระจุลจอมเกล้า

มณฑลภาคกลาง
ในพระบรมราชูปถัมภ์

พระอหุสาจารย์

๓ สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

(ชั้น 3 อาคารโอเรียนเต็ล เรสซิเดนซ์ กรุงเทพฯ)

“สมาคมนายช่างแห่งกรุงสยามในพระบรมราชูปถัมภ์” จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พุทธศักราช 2471 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความรู้ทางด้านช่างให้มีความเจริญ สร้างความสามัคคีในระหว่างนายช่าง รักษาฐานและความประเพณีของนายช่างให้เป็นที่นับถือ โดยไม่เป็นปรปักษ์แก่พระราชกำหนดกฎหมาย และมีจุดมุ่งหมายร่วมกันคือ เป็นศูนย์รวมแห่งความสามัคคี และเทิดศักดิ์ศรีของผู้ประกอบวิชาชีพนายช่างไทยให้สูงเด่นและสง่างาม

ในวันที่ 28 ธันวาคม พุทธศักราช 2471 ได้มีการจัดประชุมใหญ่สมาชิกผู้ริเริ่มตั้งสมาคมเป็นครั้งแรกที่วังพญาไท เพื่อเลือกตั้งกรรมการอำนวยการประจำปี พุทธศักราช 2471 และได้กราบทูลเชิญ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสมาคม และเป็นนายกสมาคม เพื่อเป็นเกียรติยศและสวัสดิมงคลต่อสมาคม

และในวันที่ 31 มีนาคม พุทธศักราช 2472 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) ทรงรับสมาคมฯ ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ นับว่าเป็นพระมหากษัตริย์องค์อันใหญ่หลวงแก่นายช่างชาวไทยทั้งปวง

ประวัติการก่อสร้าง :

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเป็นผู้สถาปนาสมาคม นายช่างแห่งกรุงสยาม และทรงดำรงตำแหน่งนายกสมาคมนายช่างแห่งกรุงสยาม เป็นพระองค์แรก เมื่อปีพุทธศักราช 2471 ต่อมาเปลี่ยนเป็นสมาคมนายช่างเหมาไทย และปัจจุบันคือ สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ พระองค์ทรงมีพระมหากษัตริย์คุณต่อชาวก่อสร้างมาโดยตลอด

สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนึกในพระมหากษัตริย์คุณของพลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ในโอกาสครบรอบ 72 ปี แห่งการก่อตั้งสมาคมฯ จึงได้จัดสร้างพระรูปหล่อขนาดสูง 2 เมตร 50 เซนติเมตร ไม่รวมฐาน สร้างด้วยทองสำริด ในรูปประทับยืน ทรงเครื่องแบบทหารเต็มพระยศ พระหัตถ์ขวา ทรงพระมาลา พระหัตถ์ซ้ายทรงกระบี่ มาประดิษฐาน ณ ที่ทำการสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย อาคารโอเรียนเต็ล เรสซิเดนซ์ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ผู้ประกอบการอาชีพรับเหมา ก่อสร้างและนายช่างก่อสร้างทุกสาขางาน

เมื่อพระรูปหล่อ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ดำเนินการแล้วเสร็จ จึงได้จัดให้มีพิธีฝังกลาภิเษก ณ วิหารวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เมื่อวันที่ 16 มีนาคม พุทธศักราช 2543 และในวันที่ 27 เมษายน พุทธศักราช 2544 พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงวิมลฉัตร เสด็จเป็นประธานในพิธีเปิดพระรูปหล่อ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ณ สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

On the occasion of the 72nd anniversary of the Thai Contractors Association under H.M. the King's Patronage and with the appreciation of General Phrachao Boromwongtheo Krom Phra Kamphaeng Phet Akkarayothin who founded the association, therefore, the statue was built with a height of 2 meters and 50 centimeters and made of bronze in the form of a standing figure in full military uniform.

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กับงานต้นทศวรรษสื่อสาร

เดิมคนไทยยังไม่รู้จักเครื่องมือวิทยุสื่อสาร หรือ “โทรเลขไม่มีสาย” เนื่องจากมีราคาแพง พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ได้ทรงพยายามศึกษาค้นคว้า จนสามารถประดิษฐ์เครื่องรับฟังวิทยุโทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทางทหารได้สำเร็จ เมื่อปีพุทธศักราช 2468 โดยทรงดัดแปลงจากระบบของ บริษัท มาร์โคนี (Marconi) ที่ใช้กันแพร่หลายในกองทัพอังกฤษ ซึ่งมีน้ำหนักเบาและราคาถูกกว่าเนื่องจากทรงประกอบขึ้นเองจากวัสดุอุปกรณ์ที่สั่งจากต่างประเทศ โดยมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับเครื่องของ บริษัท มาร์โคนี ซึ่งกระทรวงกลาโหมใช้อยู่ในขณะนั้น โดยทรงขนานนามวิทยุเครื่องนี้ว่า “จ.ช.1” (จเรการช่าง 1)

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน และพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าชายเปรมบุรฉัตร เยือนประเทศเยอรมนีครั้งแรก เพื่อทดลองพูดโทรศัพท์ทางไกลจากประเทศเยอรมนีมากรุงเทพฯ

ปีพุทธศักราช 2470 พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงริเริ่มกิจการวิทยุและวิทยุกระจายเสียงขึ้นในประเทศไทย เพราะทรงเป็นนายทหารช่าง ที่ทรงสนพระทัยในงานด้านวิทยุ อันเป็นวิวัฒนาการใหม่ของโลกในยุคนั้น ทรงตั้งเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงทดลองขนาดเล็กขึ้นในวังบ้านดอกไม้ เพื่อค้นคว้าเป็นการส่วนพระองค์ ให้ชื่อสถานีว่า “HS 1 PJ” อักษร “HS” เป็นสัญญาณเรียกขาน ซึ่งสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ เป็นผู้กำหนดไว้ในกฎสากล สำหรับใช้เรียกชื่อสถานีวิทยุในประเทศไทย ส่วน “PJ” นั้น ย่อมาจากคำว่า “บุรฉัตรไชยากร”

พระอนุสาวรีย์

๓ กรมการทหารสื่อสาร และค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน พระผู้ทรงก่อกำเนิด ทหารสื่อสาร ขณะดำรงตำแหน่งจเรทหารช่าง ได้มีคำสั่งตั้งทหารสื่อสารขึ้น เรียกว่า ชนิดทหารสื่อสาร โดยจัดตั้งกองโรงเรียนทหารสื่อสาร เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกรมจเรการช่างทหารบก กำหนดหน้าที่ของแผนกที่ 2 กรมจเรการช่างทหารบก ให้มีหน้าที่การสื่อสาร และปฏิบัติงานเกี่ยวกับทหารสื่อสาร ซึ่งนับว่าได้แยกงานการสื่อสารออกจากทหารช่าง ก่อกำเนิดเป็น “ทหารสื่อสาร” ขึ้นครั้งแรกในกองทัพบก เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พุทธศักราช 2467

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อประเทศชาติ กองทัพบกและเหล่าทหารสื่อสาร กรมการทหารสื่อสาร จึงได้ขอพระราชทานชื่อค่ายของทหารสื่อสาร ณ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ว่า “ค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน” และดำเนินการก่อสร้างพระอนุสาวรีย์ ณ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร และ ค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน จังหวัดสมุทรสาคร

ประวัติการก่อสร้าง :

ในวันที่ 19 กันยายน พุทธศักราช 2529 กรมการทหารสื่อสาร มีหนังสือกราบทูลขอพระทานพระอนุญาติ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงวิมลฉัตร (พระธิดาองค์ที่ 4 ในพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงประภาวสิททินถนอมล) เพื่อสร้างพระอนุสาวรีย์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน “บิดาผู้ก่อตั้งทหารสื่อสาร”

เมื่อพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงวิมลฉัตร ทรงพระทานพระอนุญาติให้สร้างพระอนุสาวรีย์ได้ กรมการทหารสื่อสาร ได้ขอความร่วมมือจากกรมศิลปากร ในการจัดสร้างพระอนุสาวรีย์ โดยกรมศิลปากรมอบหมายให้ นายชิน ประสงค์ เป็นที่ปรึกษาผู้ให้คำแนะนำร่วมกับคณะกรรมการ โดยมี พันเอก ประจวบ อ่ำพันธ์ เป็นประธาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันต์ สารากรบริหารเป็นประติมากรและนายบุญเพ็ง โสณโชติ เป็นผู้ควบคุมการก่อสร้างพระอนุสาวรีย์ ซึ่งคณะกรรมการมีมติให้สร้างพระอนุสาวรีย์ เป็นรูปทรงยืนเต็มพระองค์ และทรงเครื่องแบบเต็มยศพลเอก ขนาดเท่าครึ่ง สูง 2 เมตร 80 เซนติเมตร รวม 2 องค์

ต่อมาในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2530 ประติมากรได้จัดพิธีบวงสรวง จากนั้นทำการปั้นพระรูปทางกายวิภาคด้วยดินเหนียว ซึ่งมีนายสาโรช จารักษ์ คณะกรรมการจากกรมศิลปากรมาตรวจการปั้น และในวันที่ 17 เมษายน พุทธศักราช 2530 พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงวิมลฉัตร เสด็จมาทอดพระเนตรพระรูปพระบิดา ณ กรมการทหารสื่อสาร ซึ่งทรงพอพระทัยมาก

การปั้นดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยประติมากรได้ปั้นพระรูปที่ทรงเครื่องแบบเต็มยศ และถอดแบบพระรูปจากหุ่นดินเหนียวตามกรรมวิธีจนเป็นหุ่นซีเมนต์ และเริ่มก่อสร้างฐานพระอนุสาวรีย์ ต่อมาในวันที่ 15 ตุลาคม พุทธศักราช 2530 ประติมากรและคณะทำพิมพ์ขึ้นจากหุ่นซีเมนต์เพื่อเป็นแบบเททองหล่อพระรูปโลหะแล้วเสร็จ

เมื่อตกแต่งหุ่นปูนปลาสเตอร์ในรายละเอียดแล้ว ประติมากรและคณะก็ได้ถอดแบบเป็นหุ่นซีเมนต์ รวม 2 ชุด

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงวิมลฉัตร เสด็จมาทอดพระเนตรพระรูปปั้น พร้อมด้วยเจ้ากรมการทหารสื่อสาร

General Phrachao Boromwongtheo Krom Phra Kamphaeng Phet Akkarayothin was the initiator of radio and radio broadcasting in Thailand and he also initiated the first communication soldier in the Army in 1924. With the appreciation of His Majesty, the Signal Department, Royal Thai Army therefore requested the name of the signal military camp at Krathum Baen District, Samut Sakhon Province as "Kamphaeng Phet Akkarayothin Camp" and constructed the monuments at the Signal Department, Royal Thai Army, Bangkok and Kamphaeng Phet Akkarayothin Camp, Samut Sakhon Province.

พระอหุสวริย์
๓๓ กรมการหนังสือสาร
และพิพิธภัณฑ์หนังสือสาร
กรุงเทพฯ

วันที่ 30 ตุลาคม พุทธศักราช 2530 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเพื่อประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ พระอนุสาวรีย์ และเททองหล่อพระรูป พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชร อัครโยธิน ณ กรมการทหารสื่อสาร และในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2531 เวลา 16.09 นาฬิกา สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีเปิดพระอนุสาวรีย์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชร อัครโยธิน โดยมี พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงวิมลฉัตร และหม่อมเจ้า ทิพยฉัตร ฉัตรชัย ทรงวางพวงมาลาถวายสักการะพระอนุสาวรีย์พระบิดา

พระอนุสาวรีย์

ณ ค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน จังหวัดสมุทรสาคร

ในส่วนของพระอนุสาวรีย์ ณ ค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน จังหวัดสมุทรสาคร นั้น ได้มีการเคลื่อนย้ายพระรูปโลหะ จากกรมการทหารสื่อสารไปยังค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน โดยมี พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ผู้บัญชาการทหารบก ในขณะนั้น เป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พุทธศักราช 2531

จากนั้นวันที่ 4 กรกฎาคม พุทธศักราช 2531 เจ้ากรมการทหารสื่อสาร เป็นประธานในพิธีบวงสรวงสังเวद्यเทพยดา แล้วยกพระรูปขึ้นประดิษฐานบนแท่นฐานพระอนุสาวรีย์ โดยการก่อสร้างแท่นฐานและลานรอบพระอนุสาวรีย์ สำเร็จเรียบร้อย ในวันที่ 5 กันยายน พุทธศักราช 2531

เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2532 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเปิดพระอนุสาวรีย์ และเปิดป้ายนามค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน ณ จังหวัดสมุทรสาคร

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กับงานด้านการศึกษา และกีฬา

1 เมษายน พุทธศักราช 2469 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงคมนาคมเข้าเป็นกระทรวงเดียวกัน และให้ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน รั้งตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม และนายกสภาเผยแพร่พาณิชย์ พระองค์ทรงวางรากฐานงานคลังออมสินทั่วประเทศทำให้ประชาชนได้รู้ประโยชน์ของการออม เกิดความนิยมเลื่อมใสในกิจการและความมีหลักฐานมั่นคงของคลังออมสิน คุณูปการที่พระองค์ทรงสร้างไว้ปรากฏเป็นหลักฐานในตราสัญลักษณ์ของธนาคารออมสิน ซึ่งเป็นรูปวงกลม ภายในแบ่งออกเป็นสามส่วน ประกอบด้วย “วชิราวุธ” เครื่องหมายประจำพระองค์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ผู้ทรงพระราชทานกำเนิดคลังออมสินขึ้นในประเทศไทย “เบญจปฎลเศวตฉัตร (ฉัตรห้าชั้น)” เครื่องหมายประจำพระองค์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ผู้ทรงวางรากฐานและทำนุบำรุงกิจการธนาคารออมสินให้มีความเจริญก้าวหน้า และ “ต้นไทร” สื่อถึงความร่มเย็น ความมั่นคง และความเจริญงอกงามตลอดกาล

คลังออมสินแห่งแรก ณ กรมพระคลังมหาสมบัติ ในพระบรมมหาราชวัง
เปิดทำการเมื่อวันที่ 2 เมษายน พุทธศักราช 2456

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ทรงเห็นคุณประโยชน์ของการออมทรัพย์ เพื่อให้ประชาชนรู้จักการประหยัด การเก็บออม มีสถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินเงินทองของประชาชน ให้ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย จึงทรงริเริ่มจัดตั้งคลังออมสินทดลองขึ้น โดยทรงพระราชทานนามแบงก์ว่า “สิฟอเทีย” ในพุทธศักราช 2450 เพื่อทรงใช้ศึกษาและสำรวจนิสัยคนไทยในการออมเบื้องต้น พระองค์ทรงเข้าใจในราษฎรของพระองค์และทรงทราบดีว่าควรใช้กุศโลบายใดอันจะจูงใจคนไทยให้มองเห็นความสำคัญของการออม

เพื่อให้คลังออมสินได้เป็นประโยชน์เกื้อกูลแผ่ไปถึงราษฎรโดยทั่วกัน พระองค์จึงได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการจัดตั้ง “คลังออมสิน” ขึ้นในสังกัดกรมพระคลังมหาสมบัติ กระทรวงพระคลัง มหาสมบัติ และพระราชทานพระบรมราชานุญาตประกาศใช้ “พระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช 2456” ประกาศใช้ในวันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2456

ต่อมาในพุทธศักราช 2472 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) ทรงมีพระราชดำริเห็นควรโอนกิจการคลังออมสินให้ไปอยู่ในความรับผิดชอบของกรมไปรษณีย์โทรเลข กิจการได้เริ่มแพร่หลาย และเป็นที่ยินยอมของประชาชนอย่างกว้างขวาง พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) ให้ทรงกำกับดูแลการพาณิชย์ของประเทศ รวมถึงธนาคารออมสินด้วย ซึ่งนับได้ว่ากิจการคลังออมสินในช่วงระยะนี้เติบโตขึ้นมาก จึงเรียกได้ว่าเป็น “ยุคแห่งความก้าวหน้าของการคลังออมสินแห่งประเทศไทย”

พระรูปหล่อ

๓๓ อนุสาวรีย์ออมสิน สำนึกงานใหญ่

ลักษณะพระรูปของพลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ตั้งอยู่บริเวณ บันไดโถงทางเดิน ภายในอาคาร 1 ทรงไทย ของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ เป็นภาพหุ่นต่า หันข้าง ขนาดกว้าง 120 เซนติเมตร สูง 105 เซนติเมตร พร้อมคำบรรยาย “พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ได้ทรงวางรากฐานและทำนุบำรุงกิจการออมสินให้เจริญ” ประกอบด้วยพานพุ่มสักการะ และมาลัยดอกไม้ แสดงให้เห็นถึงการเคารพ กราบไหว้บูชา ของเจ้าหน้าที่ และพนักงาน อยู่เสมอ

โดยธนาคารออมสินได้จัดให้มีพิธีวางพวงดอกไม้ วันที่ 14 กันยายน ณ บริเวณหน้าพระรูป เนื่องในวันบูรณัติ เป็นประจำทุกปี เพื่อน้อมรำลึกในพระกรุณาธิคุณที่ทรงวางรากฐานทำนุบำรุง กิจการคลังออมสินให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงและเจริญก้าวหน้ามาเป็นธนาคารออมสินในปัจจุบัน

อีกทั้งยังมีผู้แทนจากธนาคารออมสินวางพวงมาลาถวายสักการะ ณ พระอนุสาวรีย์ ฉัตรชยานุสรณ์ สุสานหลวง วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร อีกด้วย

พระอโศกมุนี

เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์

พระอนุสรณ์สถาน สุสานหลวง วัดราชบพิธ

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามเป็นพระอารามหลวงที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สร้างขึ้นเป็นวัดประจำรัชกาลในพระองค์ เมื่อปีพุทธศักราช 2412 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้า พระราชทานนามว่า “วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม”

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามนับเป็นพระอารามหลวงสุดท้าย ที่พระมหากษัตริย์ทรงสร้าง ตามโบราณราชประเพณีที่มีการสร้างวัดประจำรัชกาล นอกจากนี้ ยังเป็นที่ประดิษฐานของสุสานหลวง ซึ่งเป็นสถานที่ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างขึ้นทางทิศตะวันตกของวัด โดยสร้างเป็นอนุสาวรีย์เพื่อเป็นที่ประดิษฐาน พระบรมอัฐิ พระอัฐิ พระราชสรีรางคาร พระสรีรางคาร ของพระมหากษัตริย์ พระราชโอรส พระราชธิดา เจ้าจอม หรือพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์อื่น ๆ ที่ทรงเกี่ยวเนื่องด้วยในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เพื่อเป็นการอุทิศพระราชกุศลแก่พระบรมวงศานุวงศ์ และเป็นสถานที่ที่พระองค์ ทรงมีพระราชประสงค์ให้บุคคลอันเป็นที่รักของพระองค์ได้มาประทับอยู่ร่วมกันในวาระสุดท้าย

ภายในสุสานหลวงแห่งนี้มีอนุสรณ์สถานและอนุสาวรีย์อยู่ถึง 34 แห่ง สร้างเป็นสถาปัตยกรรม ทั้งพระเจดีย์ พระปรางค์ วิหารแบบไทย แบบขอม และแบบโกธิคตามรูปแบบศิลปะยุโรป ซึ่งเป็นที่นิยม ในสมัยนั้น โดยมีขนาดเล็กใหญ่แตกต่างกันออกไป

At Wat Ratchabophit Sathitmahasimaram which is a royal temple that King Rama V endorsed to build a temple of his reign as well as enshrining the relics, ashes and royal ashes of his wife, sons, daughters, Chao Chom or other royal family members who are related to him. It also enshrined the sanctuary of 'Chatchayanusorn 2480' or monument No. 27, which contained the royal ashes of General Phrachao Boromwongtheo Krom Phra Kamphaeng Phet Akkarayothin, his consort, sons and daughters in the royal line of Chatchai.

‘ฉัตรขยานุสรณ์ 2480’ คือ อนุสรณ์สถาน ลำดับที่ 27 เป็นทรงแปดเหลี่ยมซ้อนกัน ก่ออิฐถือปูนทำผิวหินล้าง มีสายป็นเป็นแบบรักร้อยห้องทั้ง 4 ด้าน บนสุดเป็นฉัตรโลหะ 5 ชั้น ตามพระนามภายในบรรจพระสรีรางคารของ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชร อัครโยธิน (ในเจ้าจอมมารดาวาด ในรัชกาลที่ 5) พระชายา พระโอรสและพระธิดา ในสาย ราชสกุลฉัตรชัย ดังนี้

- พระอังคาร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงประภาวสิททินถมล พระชายา (ราชสกุลเดิม จักรพันธุ์) (11 มิถุนายน พุทธศักราช 2428-15 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2506 พระชันษา 78 ปี)
- พระอังคาร พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงมยุรฉัตร (7 มีนาคม พุทธศักราช 2449-11 สิงหาคม พุทธศักราช 2513 พระชันษา 65 ปี)
- พระศพ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิง (ยังไม่มีพระนาม) (11 ตุลาคม พุทธศักราช 2453-6 เมษายน พุทธศักราช 2454 พระชันษา 2 ปี)
- พระอังคาร พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าชายเปรมบุรฉัตร (12 สิงหาคม พุทธศักราช 2458-24 กรกฎาคม พุทธศักราช 2524 พระชันษา 66 ปี)
- พระอังคาร พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงวิมลฉัตร วุฒิไชย (27 มิถุนายน พุทธศักราช 2464-ธันวาคม พุทธศักราช 2552 พระชันษา 88 ปี)
- อังคาร หม่อมเจ้าหญิงกาญจนฉัตร สุขสวัสดิ์ ในหม่อมเพี้ยน (สุรคุปต์) (21 ธันวาคม พุทธศักราช 2464-20 กรกฎาคม พุทธศักราช 2531 พระชันษา 67 ปี)
- อังคาร หม่อมเจ้าชายทิพยฉัตร ฉัตรชัย ในหม่อมเอี่ยม (อรุณหัต) (6 ตุลาคม พุทธศักราช 2477-13 มกราคม พุทธศักราช 2553 พระชันษา 75 ปี)
- อังคาร หม่อมเจ้าพิบูลย์ฉัตร ฉัตรชัย ในหม่อมบัวผัด (อินทรสุด) (12 กันยายน พุทธศักราช 2478-31 พฤษภาคม พุทธศักราช 2499 พระชันษา 21 ปี) พร้อมด้วย เหล่าผู้สืบเชื้อสายในราชสกุลฉัตรชัย

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กับพระชายา พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงประภาวสีทนิณกุล พระประยูรญาติ และพระโอรส พระธิดา ฉาย ณ วังบ้านดอกไม้

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กับพระชายา
พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงประภาวสิทthinฤมล และพระธิดาองค์โต พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงมยุรฉัตร

คณะกรรมการและคณะผู้บริหารการรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการ

นายจิรุตม์ วิศาลจิตร	ประธานกรรมการรถไฟฟ้า
นายกรณินทร์ กาญจน์น้อม	กรรมการรถไฟฟ้า
นายอำนาจ ปรีมนวงศ์	กรรมการรถไฟฟ้า
นางสาวไตรทิพย์ ศิวะภักษณ์กุล	กรรมการรถไฟฟ้า
นายอภิรัฐ ไชยวงศ์น้อย	กรรมการรถไฟฟ้า
นายระพี ฝ่องบุพกิจ	กรรมการรถไฟฟ้า
นางศุภรศิรี บุญญเศรษฐ์	กรรมการรถไฟฟ้า
นายนิรุฒ มณีพันธ์	กรรมการและเลขานุการ

คณะผู้บริหาร

นายนิรุฒ มณีพันธ์	ผู้ว่าการรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย
นายเอก สิทธิเวคิน	รองผู้ว่าการกลุ่มธุรกิจการบริหารทรัพย์สิน
นายพีระเดช หนูขวัญ	รองผู้ว่าการกลุ่มยุทธศาสตร์
นายอวิรุทธ์ ทองเนตร	รองผู้ว่าการกลุ่มอำนวยการ
นายเจ รุ่งฐานีย์	รองผู้ว่าการกลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน
นายสุจิตต์ เขาว์ศิริกุล	รองผู้ว่าการกลุ่มบริหารรถไฟฟ้า
นายสุชีพ สุขสว่าง	รองผู้ว่าการกลุ่มธุรกิจการเดินรถ
นายศิริพงศ์ พงษ์พิพันธ์	รองผู้ว่าการกลุ่มธุรกิจการซ่อมบำรุงรถจักรและล้อเลื่อน
นางสาวชุติมา วงศ์ศิวีลลาล	ผู้ช่วยผู้ว่าการด้านบริหาร
นายอนันต์ โพธิ์นิ่มแดง	ผู้ช่วยผู้ว่าการด้านปฏิบัติการ
นางลัดดา ละออกุล	ผู้อำนวยการฝ่ายการเงินและการบัญชี
นายวัชรชาญ สิริสุวรรณทัศน์	วิศวกรใหญ่ฝ่ายการช่างกล
นายไพฑูย์ สุจิรังกุล	วิศวกรใหญ่ฝ่ายการช่างโยธา
นายไชยเชษฐ ชาญจิ๋ว	วิศวกรใหญ่ฝ่ายการอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม
นางฐานิยา เดชอุดม	ผู้อำนวยการฝ่ายการพัสดุ

(รองการแต่งตั้ง)
นายวรพจน์ เทียบรัตน์
(รองการแต่งตั้ง)
นายสมยุทธิ เรือนงาม
นายสุรเดช รูปะวิโรจน์
นายสุภากร อินทรชม
นายประสิทธิ์ ถาวร
นายสิทธิชัย บุญเสริมสุข
นายไพฑูย์ มงคลศุภวาร
นางสาวชุติมา จตุรนต์ร์มี
นายวุฒิไกร วัชชิงเงิน
น.พ.องอาจ จริยาสถาพร
นางสาวณชกกาญจน์ ศรีวิลาศ
นางสาวกานต์รวี ทองพูล
นางสาวจิตระเลขา เดชเจริญ
นายพลายงาม ศิรินนทร์
นายก่อพงศ์ สุทธิภรณ์
นายวิระชัย ถาวร
(รองการแต่งตั้ง)
พล.ต.อำนาจ ไตรพจน์
นายมนัญ มณีจักร
นายราชพัลลภ ชื่นปรีชา
นายปิยนุตร ไตวิจารย์
นายไอลภัส ติรมาศเสถียร

ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายใน
ผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ
ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพย์สิน
ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโครงการพัฒนาที่ดิน
วิศวกรใหญ่ฝ่ายโครงการพิเศษและก่อสร้าง
ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการโดยสาร
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการสินค้า
ผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
หัวหน้าสำนักงานนโยบาย แผน วิจัยและพัฒนา
หัวหน้าสำนักงานบริหารโครงการระบบรถไฟฟ้า
หัวหน้าสำนักงานแพทย์
หัวหน้าสำนักงานผู้ว่าการ
หัวหน้าสำนักงานศูนย์ฝึกอบรมการรถไฟฟ้า
หัวหน้าสำนักงานบริหารพื้นที่ตลาด
หัวหน้าสำนักงานยุทธศาสตร์ธุรกิจการเดินรถ
หัวหน้าสำนักงานจัดหาพัสดุซ่อมบำรุง
หัวหน้าสำนักงานอาณานิบาล
หัวหน้าสำนักงานจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดิน
ผู้บังคับการกองตำรวจรถไฟ
ผู้ตรวจการรถไฟ 1
ผู้ตรวจการรถไฟ 2
ผู้ตรวจการรถไฟ 3
ผู้ตรวจการรถไฟ 4

เจ้าของ	การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย
บรรณาธิการ	นายเอกรัช ศรีอาระยันพงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประชาสัมพันธ์
กองบรรณาธิการ	บริษัท คอร์แอนด์พีดี จำกัด
ฝ่ายประสานงาน	นางศุภมาศ ปลื้มกุล นางอาภาพันธ์ สวัสดิ์ นายกสิวัฒน์ ใจธรรม
ฝ่ายภาพ	กองโฆษณาและส่งเสริมการท่องเที่ยว กองประชาสัมพันธ์ บริษัท คอร์แอนด์พีดี จำกัด
ฝ่ายจัดส่ง	กองโฆษณาและส่งเสริมการท่องเที่ยว รับ-ส่ง ผปด.1 ฝ่ายบริการโดยสาร หมวดดลิมภาระ สถานีกรุงเทพ

ฝ่ายสมาชิก	กองโฆษณาและส่งเสริมการท่องเที่ยว การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย เลขที่ แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0 2220 4271
ออกแบบและผลิต	บริษัท คอร์แอนด์พีดี จำกัด ซอยเจริญนคร ถนนเจริญนคร แขวงคลองตันใหม่ เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600 โทรศัพท์ 08 3823 9116

ขอบคุณความอนุเคราะห์ข้อมูล และเอกสารอ้างอิง

วารสาร “เทิดพระเกียรติราชสกุลฉัตรชัย”
โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ บีช รีสอร์ท แอนด์ วิลล่า หัวหิน
กองบัญชาการกรมการทหารช่าง ค่ายภานุรังษี
สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

กรมการทหารสื่อสาร
ค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน สมุทรสาคร
ธนาคราชมสิน สำนักงานใหญ่
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร

การรถไฟแห่งประเทศไทย

เลขที่ 1 แขวงรองเทือง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

WWW.RAILWAY.CO.TH

FACEBOOK : ทีมพื่อรการรถไฟแห่งประเทศไทย

CALL CENTER : 1690

